

Onderwerp

Regio Deal 6e tranche

Kern mededeling:

Hierbij informeren wij u dat vanuit Flevoland een aanvraag is ingediend bij het Rijk voor een Regio Deal met als insteek 'Arbeidsmarkt 2.0 Flevoland', waarmee een innovatief regionaal arbeidsmobiliteitsplan wordt ontwikkeld. Hiermee wordt beoogd voor inwoners van Flevoland een veelzijdige loopbaan binnen de regio passend bij hun interesses, opleiding, vaardigheden en levensfase mogelijk te maken.

Mededeling:

Het Rijk heeft een 6de en laatste ronde van de Regio Deals opengesteld. Regio's konden van 1 augustus t/m 31 oktober voorstellen indienen. Hiervoor is € 244,3 miljoen beschikbaar. Doel van de Regio Deals is het verbeteren van de brede welvaart; de kwaliteit van leven, wonen, werken van inwoners en ondernemers, nu en in de toekomst. Net als bij eerdere rondes staat de kracht van de regio centraal en wordt bij de selectie rekening gehouden met een evenwichtige verdeling over Nederland.

De provincie heeft een aanvraag voor een Regio Deal Arbeidsmarkt 2.0 Flevoland ingediend. De aanvraag geeft mede invulling aan de thema's menselijk en sociaal kapitaal en toekomstbestendig bedrijfsleven van de Flevolandse economische visie voor 2030.

Flevoland kent een unieke arbeidsmarktsituatie die op verschillende wijzen in onbalans is. Aan de ene kant is er in Flevoland, net als in de rest van Nederland, in bepaalde sectoren sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Vooral in technische sectoren heeft het Flevolandse bedrijfsleven moeite om voldoende geschikt arbeidspotentieel te vinden. Aan de andere kant is het inwoneraantal van de provincie de afgelopen jaren enorm gegroeid en groeit het nog steeds snel door. Ook in Flevoland sluit de arbeidsmarkt niet goed aan bij het personeelsaanbod, wat onder andere komt door een mismatch tussen arbeidsmarkt en opleidingen. In Flevoland is dit probleem nog groter dan in de rest van Nederland. Dagelijks is er een grote uitstroom van werknemers naar omliggende regio's, omdat daar wel het juiste werk te vinden is. Van alle werknemers in Flevoland werkt de helft buiten Flevoland. Ter vergelijking: in de rest van Nederland werkt gemiddeld genomen een kwart buiten de regio dan waar zij woonachtig is. Omdat dit ongewenste invloed heeft op een vitale samenleving en de infrastructuur staat het terugdringen van deze onevenwichtige balans in werkgelegenheid hoog op de Flevolandse agenda.

Daarom is een aanvraag voor een Regio Deal ingediend met als insteek een 'Arbeidsmarkt 2.0' in Flevoland; Slim samen werken maakt een sterker Flevoland. Hiermee wordt beoogd een innovatief regionaal arbeidsmobiliteitsplan te ontwikkelen, waarin werkgevers, opleidingen en overheid intensief gaan samenwerken om:

- passende opleidingen te ontwikkelen (leven lang leren en ontwikkelen)
- arbeidsaanbod en -vraag op elkaar af te stemmen
- nieuwe hybride arbeidsvormen te ontwikkelen
- de arbeidspendel terug te dringen.

Registratienummer

3333664

Datum

12 november 2024

Expertiseteam

ETGO

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Dijk, A.J.A. van

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3333664

Daarmee komt voor Flevolandse inwoners een veelzijdige loopbaan tot aan hun pensioen binnen de regio, passend bij hun interesses, opleiding, vaardigheden en levensfase, in beeld.

De aanvraag houdt in dat een voorstel wordt gedaan voor een innovatief regionaal arbeidsmobiliteitsplan. Bij honorering wordt het voorstel uit de aanvraag verder uitgewerkt om tot de uiteindelijke deal te komen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Aanvraag Regio Deal Arbeidsmarkt 2.0 Flevoland, Slim samen werken maakt een sterker Flevoland	#3333674	ja

Beste lezer,

Een baan in de regio waar je woont met mogelijkheden voor ontplooiing en variatie in je werk en loopbaan;

Een ondernemer die werknemers in dienst heeft met de juiste kennis en vaardigheden en die kennis en vaardigheden ook ten dienste laten zijn van andere werkgevers;

Het lijkt vanzelfsprekend maar dat is in Flevoland zeker niet het geval!

Veel Flevolandse werken buiten Flevoland omdat in Flevoland een passende baan niet voorhanden is. Flevoland heeft daarom een grote uitgaande pendelstroom. Werknemers zijn veel tijd kwijt aan reizen en werkgevers hebben grote problemen geschikt personeel te vinden doordat zij zich op een te grote afstand van elkaar bevinden.

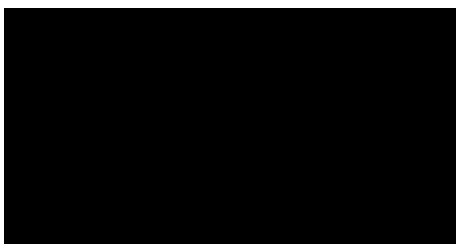
Daarom doen we een voorstel voor een innovatief regionaal arbeidsmobiliteitsplan, genaamd **Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland**. Daarin gaan werkgevers, onderwijs en overheid intensief samenwerken om:

- passende opleidingen te ontwikkelen
- arbeidsaanbod en -vraag op elkaar af te stemmen
- nieuwe hybride arbeidsvormen te ontwikkelen
- de arbeidspendel terug te dringen.

Deze nieuwe manier van samenwerken tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid is van cruciaal belang om meer veelzijdige werkgelegenheid en een uitgebalanceerde arbeidsmarkt te bieden. Zo kunnen Flevolandse samen opgroeien, veilig en fijn wonen, werken en leven.

Over de achtergronden en het voorstel zelf leest u in de bijlage meer. Voor het voorstel hebben we een aanvraag voor een Regio Deal ingediend.

Slim samen werken maakt een sterker Flevoland. Doet u mee?

Toon van Dijk

Gedeputeerde Economie, Onderwijs & Arbeidsmarkt

PROVINCIE FLEVOLAND

**Slim samen werken
maakt een sterker Flevoland**

Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland

Werkgevers bieden samen werk voor elke Flevolander

Door een tekort aan voldoende aantrekkelijk werk moet een groot deel van de Flevolandse de keuze maken om te werken buiten Flevoland. Net als in de rest van Nederland heeft het Flevolands bedrijfsleven grote moeite om mensen te vinden met de juiste opleiding en vaardigheden. Daarom is het belangrijk dat we mensen in Flevoland opleiden voor de Flevolandse arbeidsmarkt. We willen graag werkzekerheid creëren met de werkgevers in de stuwende sectoren in Flevoland: hightech, logistiek, bouw, maritiem, agrofood, energie/elektrificatie, zorg en onderwijs. De inwoner van Flevoland kan dan de keuze maken om in de eigen woonomgeving te werken.

Inhoud

1. Flevoland toen en nu	3
2. Opgave	4
3. Aanpak	11
4. Financiële aspecten	13
5. Organisatorische aspecten	14

1. Flevoland toen en nu

Indertijd is Flevoland ontstaan om Nederland van voedsel te voorzien. Het tweede doel van Flevoland was om het woningtekort in het westen op te lossen. In Flevoland vonden vele westerlingen een woning en een nieuwe leefomgeving. In de loop der jaren zijn er echter voor de inwoners van Flevoland onvoldoende arbeidsmogelijkheden ontstaan. Dit maakt dat er dagelijks een grote uitstroom van werknemers naar omliggende regio's is. Van alle werknemers in Flevoland werkt de helft buiten Flevoland.

Belangrijk is om een evenwichtige woon-werkbalans te krijgen. Om dit te realiseren hebben wij naast voldoende woningen en voorzieningen vooral werkgelegenheid nodig. Dit betekent: meer bedrijven, meer werk, meer en adequaat onderwijs en meer binding van de Flevolander met zijn/haar woongebied.

2. Opgave

De Nederlandse arbeidsmarkt staat onder grote druk. Dat komt enerzijds door een vergrijzende samenleving, waardoor minder mensen hetzelfde, of zelfs meer, werk moeten doen. Anderzijds veranderen de vaardigheden die werkgevers zoeken door digitalisering en automatisering. Hierdoor ontstaat er vooral in technische sectoren een mismatch tussen vraag en aanbod. Verhogen van arbeidsproductiviteit en op een andere manier kijken naar arbeidsmobiliteit zijn nodig om deze opgaven het hoofd te bieden. Voor economische groei in Nederland is het cruciaal dat er innovatieve oplossingen komen voor de huidige arbeidsmarktproblematiek.

Flevoland kent een unieke arbeidsmarktsituatie die op verschillende wijzen in onbalans is. Aan de ene kant is er in Flevoland in bepaalde sectoren sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Wij zien vooral in technische sectoren dat ons bedrijfsleven grote moeite heeft om voldoende geschikt arbeidspotentieel te vinden. Aan de andere kant zijn we als provincie de afgelopen jaren enorm gegroeid in inwonersaantallen en we groeien nog steeds snel door. In Flevoland sluit het personeelsaanbod niet goed aan bij de arbeidsmarkt.

In Flevoland is dit probleem nog groter dan in de rest van Nederland. Dit maakt dat er dagelijks een grote uitstroom van werknemers naar omliggende regio's is omdat daar wel het juiste werk te vinden is. Van alle werknemers in Flevoland werkt de helft buiten Flevoland. Ter vergelijking: in de rest van Nederland werkt gemiddeld genomen een kwart buiten de regio dan waar zij woonachtig is.

Omdat dit ongewenste invloed heeft op een vitale samenleving en de infrastructuur staat het terugdringen van deze onevenwichtige balans in werkgelegenheid hoog op de Flevolandse agenda. Een loopbaan binnen de regio voor inwoners passend bij hun interesses, opleiding, vaardigheden en levensfase is nu namelijk niet mogelijk. **Deze regiodeal richt zich daarom op een innovatief arbeidsmobiliteitsplan om een aantal arbeidsmarktproblemen te tackelen.**

Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland

Een veelzijdige loopbaan tot het pensioen, binnen de regio en passend bij interesses, opleiding, vaardigheden en levensfase van onze inwoners is momenteel niet mogelijk. Deze regiodeal wil dat oplossen door een innovatief regionaal arbeidsmobiliteitsplan te ontwikkelen, genaamd **Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland**.

Werkgevers, onderwijs en overheid gaan intensief samenwerken om:

- passende opleidingen te ontwikkelen (leven lang leren en ontwikkelen)
- arbeidsaanbod en -vraag op elkaar af te stemmen
- nieuw hybride arbeidsvormen te ontwikkelen
- de arbeidspendel terug te dringen.

Demografisch beeld Flevoland

Flevoland heeft in 2024 bijna 451.000 inwoners, waarvan 60% tussen 20 en 64 jaar. De gemiddelde leeftijd is 39,6 jaar. Deze gemiddelde leeftijd in Flevoland is 3 jaar lager dan het Nederlands gemiddelde. Dit komt omdat er relatief veel jonge gezinnen in Flevoland zijn komen wonen. Het inwonersaantal in Flevoland is de afgelopen 12 jaar met 13% gegroeid. Landelijk is dat 7%. Deze bovengemiddelde

groei zet door vanwege o.a. de komst van 100.000 woningen tot 2030. De afgelopen 20 jaar zien we een groei van 3.900 jongeren in de categorie tot 20 jaar (toename met 4%). We hebben daarmee een totaal van 103.700 jongeren. In de categorie van 20 tot 65-jarigen zien we een stijging met 49.700 personen naar een totaal van 253.300 (toename met 24%).

Op 1 januari 2024 kent Flevoland de volgende verdeling:

Leeftijdscategorie	Absolute aantal Flevoland	% Flevoland	% Nederland
0 – 15 jaar	81.000	18%	16%
15 – 25 jaar	56.500	12%	11%
25 – 45 jaar	125.000	28%	25%
45 – 65 jaar	119.000	26%	27%
65+	70.000	16%	21%

Flevoland zal volgens de bevolkingsprognose van CBS en Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) 472.600 inwoners tellen in 2030 (5% meer dan in 2024) en 557.100 in 2050 (24% meer dan in 2024). Deze bevolkingsgroei is hoger dan gemiddeld in Nederland: landelijk is sprake van een groei van 3% in 2030 en 9,5% in 2050 ten opzichte van 2024.

Het pendelprobleem

Het arbeidspotentieel is 246.000 mensen, waarvan 217.000 werkzaam zijn (2023). Naast de al eerder genoemde huidige onevenredige pendel is er sprake van een snelle bevolkingsgroei in Flevoland. Er verhuizen veel jonge gezinnen naar Flevoland. Dit betekent ook dat er in Flevoland een relatief groter aanbod van arbeidspotentieel is. Daarom ligt een nog grotere pendel op loer, omdat er momenteel onvoldoende (hoogwaardige) werkgelegenheid in Flevoland beschikbaar is, passend bij de Flevolandse beroepsbevolking.

Het is dus van belang dat passende werkgelegenheid mee moet groeien met de toename van inwoners. De werkgelegenheid moet in aantallen groeien met

bevolkingstoename. Daarnaast is het gewenst dat dit de juiste werkgelegenheid is, passend bij een gezonde vitale samenleving. Onze werkgelegenheidsopgave staat daarmee dubbel onder druk. Dat beïnvloedt onze brede welvaart.

Daarnaast zien we veel mismatch op de Flevolandse arbeidsmarkt. Deze is te verklaren vanuit de opbouw van het opleidingsniveau van ons arbeidspotentieel. Dit is als volgt in de leeftijdscategorie 15-75 jaar:

Opleidingsniveau	% Nederland	% Flevoland	Duiding
Laag: basisonderwijs, vmbo, mbo-niveau 1	21%	25%	In Flevoland ligt het percentage laagopgeleiden iets hoger dan het landelijke gemiddelde. Dit komt onder andere doordat de provincie minder hogeropgeleide werkgelegenheid heeft, wat de instroom en doorstroom van hogeropgeleiden beperkt.
Middelbaar: mbo-niveau 2-4, havo en vwo	39%	42%	Het aandeel middelbaar opgeleiden in Flevoland is wat groter dan gemiddeld in Nederland. Dit komt doordat de provincie vooral functies biedt op mbo-niveau in sectoren als logistiek, techniek en dienstverlening, die veel werknemers met middelbare opleidingen aantrekken.
Hoog: hbo, wo bachelor en master	40%	33%	Het percentage hogeropgeleiden ligt in Flevoland onder het landelijk gemiddelde. Veel hoogopgeleide Flevolandse pendelen naar de Randstad voor werk, omdat daar de gespecialiseerde banen geconcentreerd zijn.

Bronnen: [Arbeidsmarktmonitor UWV](#), CBS, PBL en [Feitelijk Flevoland](#)

Onze ambitie

In Flevoland kunnen Flevolandse samen, veilig en fijn wonen, werken, leven, op- en doorgroeien. Om dit te realiseren hebben wij naast voldoende woningen en voorzieningen vooral veelzijdige werkgelegenheid en een uitgebalanceerde arbeidsmarkt nodig. We hebben daarnaast een nieuwe manier van samenwerken nodig tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid.

In de provincie Flevoland zetten we vol in op regionale arbeidsmobiliteit:

Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland. Door de krapte in de diverse sectoren ligt het gevecht om de medewerker op de loer. Werkgevers die elkaar beconcurreren, schaden de economische ontwikkeling in alle regio's. Straks zijn er vooral verliezers. Evenwicht tussen én robuustheid van de Flevolandse sectoren zijn belangrijk. Als er één sector gaat overheersen, maakt dat Flevoland erg kwetsbaar.

Met Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland wordt een nieuw concept ontwikkeld voor regionale arbeidsmobiliteit met passende bedrijven (o.a. hightech, gedigitaliseerd, start-ups), hybride arbeidscontracten en een versterkte triple helix samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Met deze pilot worden de huidige problemen op de arbeidsmarkt (productiviteit, mismatch vraag-aanbod, krapte) en de onbalans op de Flevolandse arbeidsmarkt aangepakt. Dit vraagt lef, pionierschap, vertrouwen en intensieve samenwerking tussen triple helix partijen. Flevoland durft deze uitdaging aan.

Flevoland: ondernemend, durf, samen slim en sterk

Wij staan bekend om onze innovatieve en duurzame economie. Wij onderscheiden ons door de manier waarop we onze groeiambities waarmaken: vindingrijk, met lef en in samenwerking met onze partners. Dat heeft veel succes. Niet voor niets is Flevoland de laatste jaren koploper economische groei in Nederland. We hebben grote stappen gemaakt en zijn daar trots op. Met deze mentaliteit pakken we ook dit zeer relevante vraagstuk op.

In Flevoland willen we samen met werkgevers, onderwijs en overheden een oplossing faciliteren door de regionale arbeidsmobiliteit evenwichtig en

toekomstbestendig te maken, zodat Flevolandse een leven lang kunnen werken en ontwikkelen in de regio en de uitgaande pendel teruggebracht wordt.

Ook biedt dit concept opschalingsmogelijkheden naar andere regio's in Nederland. Het arbeidsmarktprobleem is immers niet uniek voor Flevoland, maar is wel urgenter in Flevoland. Wij richten ons in eerste instantie op onze werkgevers in de stuwende sectoren: hightech, logistiek, bouw, maritiem, energie/elektrificatie en agrofood. Maar ook zeker de (semi) publieke sectoren/overheid als de gezondheidszorg en het onderwijs hebben wij nodig om het in Flevoland anders te gaan doen. De focus zal liggen op de banen van de toekomst die in toenemende mate technologisch en digitaal gedreven zijn.

Hoe sluit onze ambitie aan op de doelen van het Rijk?

De rijksoverheid werkt aan een rechtvaardige, ondernemende en duurzame samenleving. In onze democratische rechtstaat is het belangrijk dat mensen en maatschappelijke organisaties zich in vrijheid en veiligheid kunnen ontplooiën.

De aansluiting van de Flevolandse ambitie op de nationale doelen is als volgt:

- Nederland moet bijdragen aan het concurrerend vermogen van Europa ten opzichte van andere wereldspelers. Dit vergt investering in autonomie (energie- en voedselzekerheid), digitalisering, veiligheid en economie.
- Defensie wil de krijgsmacht versneld versterken. Dit vereist slimme inzet van human capital en in Flevoland aanwezige eco-systemen op het gebied van hightech, mobiliteit, logistiek en energie.
- Brede welvaart gaat over welzijn van mensen. Om mee te kunnen doen aan de samenleving hebben mensen recht op onderwijs, zorg en leefomgeving.
- Voor voedselzekerheid in Europa wordt verwacht van Nederland dat zij verantwoord omgaat met het gebruik van bodem en water. Dit vereist adequaat geschoold personeel en innovatief bedrijfsleven als basis voor toekomstbestendigheid in de landbouwsector.
- Snellere, meer veilige en schone mobiliteit draagt bij aan de leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid van Nederland.

Bestaande succesvolle eco-systemen

In onze economische clusters zetten werkgevers samen met het onderwijs al in op het opleiden van nieuw potentieel en een leven lang ontwikkelen om medewerkers geschikt te houden of zij-instroom mogelijk te maken. De bestaande structuren om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren in onze stuwende en sterk ontwikkelende clusters vormen de basis voor **Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland**. In deze nieuwe situatie woont en werkt de Flevolander in de eigen leefomgeving. De Flevolandse werkgevers beschikken dan over voldoende personeel met passende vaardigheden. Dit realiseren we in een triple helix samenwerking, waarin we uitgaan van de vaardigheden van de toekomst en niet vanuit specifieke sectoren.

We ontwikkelen door met de volgende succesvolle eco-systemen:

- In Almere richten we ons samen met de **Hightech-sector** op het ontwikkelen van Hightech Campus Almere. Om te kunnen voorzien in de grote vraag naar arbeidspotentieel wordt uitbreiding van hoger technisch onderwijs en universitaire opleidingen in onder andere hightech-materialen, AI en ICT of vergelijkbare studie gerealiseerd. We streven op termijn naar een technisch instituut op wo-niveau in Almere op het terrein van tech & transitie en daarbij horende doorlopende leerlijnen naar het hbo en mbo. We werken nauw samen met TNO, de Technische Universiteiten in Nederland en het bedrijfsleven om dit te realiseren.
- Flevoland zet sterk in op elektrificatie. Door digitalisering en automatisering, maar ook door de transitie van fossiel naar hernieuwbare bronnen worden **duurzame en slimme energieoplossingen** steeds belangrijker. Flevoland is de grootste duurzame energieproducent van Nederland, heeft met Alfen een grote speler op de energietransitiemarkt binnen de gelederen en zet ook strategisch in op waterstoftechnologie en -toepassingen vanuit de waterstofcoalitie Flevoland, genaamd FLHY. Vanuit de ontwikkelingen rondom Lelystad Airport zet Flevoland ook in op de toekomst van de luchtvaart, inclusief elektrisch vliegen. Hierbij wordt o.a. samengewerkt met luchtvaartmaatschappijen, de TU Delft en andere onderwijsinstellingen en overheden.
- Op Urk is de afgelopen jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling van de **maritieme campus**. Het onderwijs is versterkt met (technische) opleidingen die voorzien in de transities in de maritieme sector en de toekomstbestendigheid van de visserijsector.
- In Marknesse wordt door het **Mobiliteit Infrastructuur Test Centrum** (MITC) ingezet op campusontwikkeling samen met onderwijs (mbo/hbo) en kennisinstellingen (o.a. TNO). Zo wordt arbeidspotentieel opgeleid voor smart

mobility en kennisontwikkeling om snelle en veilige introductie van slimme mobiliteitsvormen (o.a. drones) mogelijk te maken.

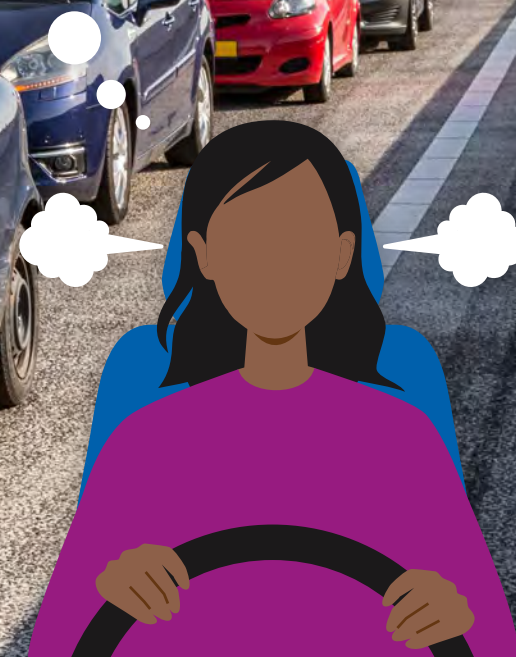
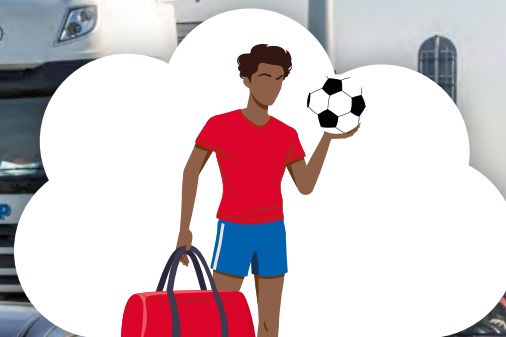
- Flevoland staat bekend om het aanpassingsvermogen van de **agrarische sector**. Door steeds te verbeteren voor beter, gezond en eerlijk voedsel kunnen we een speler van wereldformaat blijven. Zo legt de sector een directe verbinding met de consument, maar ook met gezondheid, bouw en energie. Flevolandse

agrarische bedrijven brengen nieuwe ontwikkelingen, bedrijfsvormen, (hightech) technieken en kennis in de praktijk. Flevoland loopt voorop op het gebied van robotisering in de landbouw. Met gerenommeerde opleidingen en praktijkonderzoek in onder meer Dronten en Lelystad (zie pagina 19). Samen met deze bedrijven en de andere overheden zorgen we voor de beste condities voor de landbouw: een vruchtbare bodem, schoon water, gezond ecosysteem en een goede infrastructuur.

Door de ogen van een Flevolander

“In Flevoland kan ik goed wonen en leven, maar het schiet tekort op doorontwikkeling van mezelf. De dagelijkse pendel naar de randstad staat mijn binding met eigen stad of dorp in de weg. Mijn wens om te kunnen werken in mijn eigen werkomgeving is tot nu toe nog niet vervulling gegaan. Mijn zoon heeft beperkte keuze uit hoger of universitair onderwijs. Hij is daardoor genoodzaakt om dit type onderwijs buiten de regio te volgen. Op mbo-niveau kan de goede match tussen onderwijs, stage en uiteindelijke werkplek helpen om het mbo-onderwijs aantrekkelijk te maken voor mijn dochter.”

3. Aanpak

Flevoland is bij uitstek een kansrijke regio om sector-doorbroken arbeidspotentieel te ontwikkelen en te benutten. Aan de ene kant omdat de scheefgroei in Flevoland groter is dan elders in Nederland. Aan de andere kant omdat Flevoland een regio is van pionieren en handen uit de mouwen steken. Om medewerkers te behouden en bewegingen van medewerkers tussen organisaties beter en eenvoudiger te maken zijn we samen op zoek naar mogelijkheden om **collectief werkgeverschap** in de regio vorm te geven. Denk hierbij aan mogelijkheden voor medewerkers om gelijktijdig of opeenvolgend aan elkaar voor meerdere werkgevers te werken, gebaseerd op persoonlijke vaardigheden en wensen. Tegelijkertijd kijken we naar mogelijkheden om in de afspraken tussen werkgevers en werknemers meer maatwerk aan te kunnen bieden: passend bij de talenten, ontwikkeling en de levensfase van de medewerker op dat moment.

Dit willen we doen vanuit de stuwende en sterk ontwikkelende sectoren waar Flevoland al jaren op inzet. We zetten in op technologische banen op mbo-, hbo- en wo-niveau. Daarnaast willen we de tekortsectoren zoals gezondheidszorg en onderwijs aanpakken. Tegelijkertijd werken we in en samen met de clusters aan een verbeterd en passend arbeidsaanbod. We ontwikkelen samen met onderwijsinstellingen en opleiders een aansluitend opleidingsaanbod. Dit is een langjarige doelstelling: met de regiodeal willen we deze pilot opstarten en laten zien dat deze aanpak kan werken.

Van denken naar doen:

Onze droom met werknemers, werkgevers en onderwijs

We willen in Flevoland een **proeftuin** opzetten waarin werkgevers en hun werknemers ontdekken hoe het is om bij één of meerdere werkgevers tegelijk of opeenvolgend te werken. We bieden Flevolandse werknemers bijvoorbeeld een hybride contract aan waarmee zij bij meerdere werkgevers in meerdere sectoren werken, passend bij hun vaardigheden en persoonlijke wensen.

Hiermee hebben de werknemers in hun eigen regio:

- Werkzekerheid, stabiliteit en zekerheid van inkomen
- Een volwaardige status als werknemer
- Meer ontwikkelmogelijkheden om duurzaam inzetbaar te blijven
- Kansen om hun talenten zo optimaal mogelijk in te zetten en deze blijvend te ontwikkelen
- Voldoende blijvende uitdaging in hun werk
- De mogelijkheid tot werk dat bij hun levensfase past

We willen voor werkgevers een situatie creëren waarin zij:

- Kunnen meebewegen met toenemende druk op de arbeidsmarkt
- Kwaliteit en continuïteit van de organisatie waarborgen
- Toegang hebben tot een pool van goed toegeruste medewerkers
- Samen nieuwe medewerkers kunnen opleiden (kostenbesparing)
- Talenten kunnen uitwisselen
- Aantrekkelijk zijn voor (nieuwe) medewerkers om voor hen te komen en blijven werken
- Sector-doorbroken kunnen samenwerken en ervaringen delen, vanuit de behoefte aan vergelijkbare skills

Met deze aanpak willen we in Flevoland samen de Nederlandse arbeidsmarkt vernieuwen. We kunnen als rijk en regio samen bouwen aan de veerkracht van de Flevolandse samenleving. We kunnen samen de oplossing ontwikkelen met de kennis, de kracht en de mentaliteit in ons gebied, om Flevolandse een mooi perspectief met een veelzijdige loopbaan te bieden. Flevoland wil hiervoor gaan.

Door de ogen van Flevolandse

Werknemer Samira:

“Mijn werk is lekker dichtbij huis. Zo kan ik ’s avonds nog sporten en naar vriendinnen. Mijn werk is uitdagend. Ik kan m’n talenten er volop in kwijt. De variatie is er ook, want ik heb nog een tweede werkplek in het onderwijs. Alles is goed geregeld; ik heb geen geldzorgen. Nu kan ik echt groeien. Wat een loopbaanmogelijkheden!”

Werkgever Joost van Suplacon Emmeloord:

“Wat een stabiliteit. Samira is voldoende beschikbaar, met de juiste kennis. Ja, ze werkt ook twee dagen bij haar andere werkgever in het onderwijs. Daar doet ze kennis en vaardigheden op die ook nuttig zijn voor mijn bedrijf. Ook deel ik de risico’s met haar andere werkgever. Denk aan uitval door ziekte en flexibiliteit bij pieken en dalen. Ook blijft ze geboeid omdat ze uitgedaagd wordt.”

Samira en Joost:

“Er is een win-win ontstaan. Zekerheid voor ons beiden dankzij een hybride contract in Flevoland.”

4. Financiële aspecten

We willen voortbouwen op investeringen die we al doen in huidige clusters. We gaan **Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland** vormgeven. Hiervoor vragen we 15 miljoen euro aan organisatie- en ontwikkel financiering. We matchen dit met financiering uit bestaand provinciaal en gemeentelijk beleid op het gebied van human capital, innovatie en economie. Daarnaast gaan we partnerships aan met bestaande private partners, onderwijs en werkgeversorganisaties die ook in kind en/of financieel bijdragen. We kunnen gezamenlijk 30 miljoen euro investeren.

5. Organisatorische aspecten

Samenwerking vanuit bestaande parels

Met onze unieke ligging in Nederland ontstaat van nature samenwerking met omliggende regio's en partijen. We zijn sterk in agri-business, logistiek, hightech, smart mobility, maritieme industrie en slimme en innovatieve energieoplossingen. Opgaven zijn complex en behoeven benadering over en door de sectoren heen, waardoor het logisch is om als regio samen te werken met andere gebieden. Wij kijken altijd over de provinciale grenzen heen en willen ons organiseren vanuit de triple helix aanpak.

Wij hebben partijen van naam en faam in onze ecosystemen. Onze bedrijven en gemeenschap benutten de mentale ruimte van onze mensen om vernieuwing toe te passen. Omdenken zit in ons dna, gesteund en gestimuleerd door regionale en lokale overheden. Via korte lijnen binnen de overheden zijn we daadkrachtig. Samen Maken We Flevoland.

Daarnaast werken onze gebiedspartners, inclusief bedrijfsleven intensief samen om vanuit diverse invalshoeken tot innovatieve en niet-vanzelfsprekende oplossingen te komen. Slim samen.

Sector-doorbroken en clusteroverstijgend heeft **Arbeidsmarkt 2.0 in Flevoland** het volgende effect:

- Een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt
- Mensen die hun leven lang een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij
- Mensen met toekomstbestendige vaardigheden (technologie en digitalisering)
- Bedrijfsleven dat geschikt personeel heeft en daarmee innovatief en concurrentiekrachtig blijft
- Wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Flevoland

Cluster hightech Almere

We zetten in Almere in op Technisch Universitair onderwijs en onderzoek, waarbij de insteek ICT, AI, advanced hightech-materialen en metrologie is. De gemeente Almere, de provincie Flevoland en het bedrijfsleven willen een technologisch instituut ontwikkelen. Samen met hen is TNO bereid om hiervoor een business case te ontwikkelen in samenwerking met TU Twente en TU Eindhoven (en mogelijk andere TU's) en het ministerie van EZK. Dit ministerie ziet Almere als één van de zes hightech-brandpunten voor Europees en nationaal belang. Deze ontwikkeling is gunstig voor onze aanpak om human capital breed in te zetten voor meerdere bedrijven. Dit krijgt extra steun met de inzet van Almere en Lelystad op doorlopende leerlijnen mbo-hbo-wo voor technologiemodules.

Wat is er al?

Vanuit de regiodeal Nieuw Land wordt momenteel ingezet op het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen mbo-hbo-wo op het gebied van elektrificatie en hightech. Dit wordt samen gedaan met bedrijven uit de regio, ROC Flevoland en Windesheim Almere. Het ROC heeft al sterke technologie-opleidingen in Almere en Lelystad. Windesheim heeft ICT-opleidingen en ontwikkelt nieuwe modules voor Tech & Transitie. Ook lopen er gesprekken om de komende jaren de eerste wo-modules te ontwikkelen in Almere die zich gaan richten op ICT en AI, samen met de TU Twente. Dit zijn belangrijke stappen om te komen tot een uitgebalanceerd onderwijsaanbod in de regio vanuit doorlopende en toekomstbestendige leerlijnen die aansluiten

op de behoeften van het bedrijfsleven. Flevoland heeft daarbij een HCA ICT-agenda ontwikkeld, die de komende jaren verder tot uitvoering wordt gebracht.

Wie zijn betrokken partijen?

Economic Board Flevoland, ROC Flevoland, Windesheim, gemeente Almere, gemeente Lelystad, provincie Flevoland, Horizon Flevoland, TNO, TU Twente, ministerie van EZK, ASM en Alfen.

Wat moet er nog worden versterkt?

- Doorlopende leerlijnen op Tech & Transitie mbo-hbo-wo, vooral op hbo-niveau moet tech-onderwijs worden versterkt
- Samenwerking met Technische Universiteiten en TNO
- Sterke triple helix organisatie ontwikkelen vanuit de Economic Board Flevoland
- Verbeteren van de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs, verbeteren samenwerking bedrijfsleven met onderwijs
- Innovatieclusters rondom hightech en elektrificatie

Wat is het aanvullend effect van Arbeidsmarkt 2.0 voor dit cluster?

Krachtige hightech sector in Flevoland die een belangrijke bijdrage levert aan de strategische autonomie en veiligheid van Nederland.

Slimme en innovatieve energieoplossingen

Het bedrijf Alfen in Almere is een cruciale speler in de energietransitiemarkt en ontwikkelt slimme energieoplossingen (laadpalen, verdeelstations, batterijen) voor verduurzaming van energie en mobiliteit. Vanwege groei heeft het bedrijf een enorme talentvraag. Daarnaast wordt Lelystad Airport ontwikkeld als een proeflocatie voor duurzame luchtvaart (waaronder elektrificatie). Ten slotte wordt vanuit de waterstofcoalitie FLHY met een groot aantal partners gewerkt aan waterstofinnovaties gericht op mobiliteit, industrie en de gebouwde omgeving, ter bevordering van verduurzaming van de energievoorziening. Gemeenten, provincie, onderwijs en bedrijfsleven ontwikkelen techniekmodules die aansluiten op de behoefte van het bedrijfsleven.

Wie zijn betrokken partijen?

ROC Flevoland, Windesheim, gemeente Almere, gemeente Lelystad, provincie Flevoland, Horizon Flevoland, OMALA, Lelystad Airport en Alfen.

Wat moet er nog worden versterkt?

- Doorlopende leerlijnen op Tech & Transitie mbo-hbo-wo, vooral op hbo-niveau moet tech-onderwijs worden versterkt
- Sterkere triple helix organisatie ontwikkelen vanuit de Economic Board Flevoland
- Verbeteren van de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs, verbeteren samenwerking bedrijfsleven met onderwijs
- Innovatieclusters rondom elektrificatie en waterstof

Wat is het aanvullend effect van Arbeidsmarkt 2.0 voor dit cluster?

Krachtige hightech/elektrificatiesector in Flevoland die een belangrijke bijdrage levert aan de strategische autonomie en veiligheid van Nederland.

Maritieme industrie

De visserij is door de jaren heen sterk veranderd. De vissers op Urk hebben deze verandering als kans opgepakt en met hun kennis en kunde zijn zij getransformeerd naar een maritieme sector die behoort tot de top van Nederland. Samen werken zij in dit cluster onder andere aan het bouwen en transformeren van schepen die schoon, slim en veilig kunnen varen.

Wat is er al?

- Goed in innovatieve en specialistische schepen. Belangrijk voor innovaties voor de marine: scheepssystemen, aandrijftechniek (batterij, waterstof), autonoom varende schepen.
- Sterk in onderwater-surveys (vb. veiligheid van kabels en leidingen in Noordzee).

Wie zijn betrokken partijen?

- 50 maritieme ondernemers in de hele keten
- Onderwijs: ROC Firda
- Verbinding met kennisinstellingen, o.a. MARIN
- Netherlands Maritime Technology

- Gemeente Urk
- Provincie Flevoland

Wat moet er nog worden versterkt?

- Verbreden en versterken van het onderwijs. Met name op:
 - Techniek
 - HBO (doorlopende leerlijnen)
 - Sterkere verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt
 - Bredere inzetbaarheid/flexibiliteit van personeel (leven lang leren)
- Nauwere verbinding met kennisinstellingen
 - Zodat bedrijven beter aansluiten op de innovaties en zo hun koploperspositie kunnen behouden.

Wat is het aanvullend effect van Arbeidsmarkt 2.0 voor dit cluster?

Krachtige maritieme sector die een belangrijke bijdrage levert aan de strategische autonomie en veiligheid van Nederland.

Cluster Mobiliteit Infrastructuur Test Centrum (MITC)

Op steenworpafstand van Urk wordt op het gebied van smart mobility aan dezelfde thema's gewerkt. Medewerkers van het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR), de Duits-Nederlandse Windtunnels (DNW) en de Rijksdienst Wegverkeer (RDW) combineren hun kennis en expertise om de mobiliteit van de toekomst veilig te introduceren in Nederland. Een testgebied waarin we uniek zijn, niet alleen in Nederland, maar zelfs in Europa.

Wat is er al?

Testfaciliteit, windtunnel, opleidingsgebouw, aantrekkingskracht op innovatieve bedrijven op het vlak van energie en mobiliteit.

Wie zijn betrokken partijen?

- NLR
- DNW
- RDW
- Politie

- ROC/mbo Firda
- Hogeschool Windesheim
- Gemeente Noordoostpolder
- Provincie Flevoland

Wat moet er nog worden versterkt?

- Doorontwikkeling naar innovatiehub op het gebied van slimme mobiliteit, inclusief campus
- Uitbreiding van testfaciliteiten, onder meer in een digi-city: een gesimuleerde leefomgeving voor het testen van allerlei verkeerssituaties met diverse mobiliteitsvormen in een stedelijke omgeving

Wat is het aanvullend effect van Arbeidsmarkt 2.0 voor dit cluster?

Versnelling van de introductie van nieuwe mobiliteitsvormen in de openbare ruimte in Nederland.

Innovatieve landbouw

De Flevolandse agrariërs gebruiken de beste landbouwgrond van Nederland om op vernieuwende wijze voedsel te produceren. Partijen zoeken elkaar op om elkaar te versterken. In samenwerking van opleiding, onderzoek en agrarische bedrijven worden innovaties in de praktijk uitgetoetst en toegepast. Hierbij vormen de bedrijven fieldlabs en werken veetelers en akkerbouwers van nature samen. Dit combineren zij met het produceren op grote schaal van de groene energie voor ons gebied. Ook helpen zij de provincie met het onderhoud van de bermen langs onze Flevolandse wegen en zij zijn de groenbeheerders van het gebied rondom Lelystad Airport. Samenwerken vanuit kansen, zo pakt de Flevolandse agrariër dit op.

Wat is er al?

- Flevoland is sterk in uitgangsmateriaal (poot aardappelen, zaaigoed, Levende Genenbank te Dronten), robotisering voor precisielandbouw en gewasbescherming met zo min mogelijk chemische middelen, teelt van meer resistente soorten.
- Binnen de AgroTech Campus Flevoland worden technologische oplossingen ontwikkeld voor de duurzame landbouwpraktijk door inzet van smart farming & precisielandbouw en robotica & engineering. Onderwijs wordt met praktijkonderzoek gecombineerd. Onderzoek vindt plaats in wetenschappelijke instellingen als de WUR op de Boerderij van de Toekomst, maar ook bij particuliere bedrijven als Schothorst en individuele agrariërs. In fieldlabs worden verschillende wijzen van produceren verkend en doorontwikkeld zoals precisielandbouw, kringlooplandbouw, maar ook hoe om te gaan met bodemdaling, schaarste aan water en energie.

Wie zijn betrokken partijen?

- Wageningen Universiteit en Research, Boerderij van de Toekomst
- AgroTech Campus Flevoland
- Schothorst
- LTO, VVB, BDEKO, KAVB en FAJK
- Aeres Group
- AgroFood Cluster (47 organisaties)
- Provincie Flevoland

Wat moet er nog worden versterkt?

Campusontwikkeling, versterking van onderlinge verbanden binnen de sector en dwarsverbanden met andere sectoren, zodat slimmere uitwisseling tot stand komt en kennis en kunde beter worden toegepast. Daarmee ontstaat een voedingsbodem voor creatieve oplossingen.

Wat is het aanvullend effect van Arbeidsmarkt 2.0 voor dit cluster?

Met inzet van kennis, kunde en creativiteit kan de arbeidsproductiviteit worden vergroot in combinatie met gezonder voedsel en het mede oplossen van de opgaven in het landelijk gebied. Hiermee ontstaan innovatiehubs die van belang zijn voor een hoogwaardige voedselproductie en behoud van een goede leefomgeving. Deze hubs leveren daarnaast een bijdrage aan de regionale economie en de energietransitie.

Cluster- en regio-overstijgende samenwerking

Welke organisaties zijn betrokken in onze samenwerking?

Werkgeversorganisaties:

- Techniek Nederland
- Logistieke alliantie
- VNO-NCW
- MKB Nederland
- Horizon Flevoland (Regionale Ontwikkelingsmaatschappij)
- Hogeschool Windesheim
- Wageningen Universiteit en Research
- Aeres Hogeschool
- ROC Flevoland
- ROC/mbo Firda
- Flevoland Werkt! (Regionaal Werkbedrijf Flevoland)

Wat vragen we van onze regio?

Aan onze ondernemers in de stuwende en sterk ontwikkelende sectoren vragen we de bereidheid om over hun eigen schaduw en sector heen te kijken en met ons het experiment aan te gaan om te investeren in een sterker Flevolands arbeidspotentieel. Zo krijgen zij zelf en de andere werkgevers de beschikking over voldoende geschoold personeel. Ook worden ze samen een aantrekkelijke werkgever voor de Flevolandse werknemer en worden de kosten voor opleiding gedeeld (leven lang leren).

Van onze medeoverheden vragen we om het huidige instrumentarium en organisaties als Leerwerkloket, regionaal mobiliteitscentrum en werkgeversservicepunt de ruimte te geven om mee te innoveren naar Arbeidsmarkt 2.0. En waar nodig nieuw instrumentarium te ontwikkelen. Daarnaast vragen we aan de overheden om de innovatieclusters te blijven ontwikkelen met hoogwaardige bedrijvigheid om de onbalans (laag versus hoog opgeleid) aan te pakken en werkgelegenheid te

stimuleren, passend bij het arbeidsaanbod in Flevoland. Dat betekent ook keuzes maken vanuit beleid en middelen.

Wat vragen we van het Rijk?

Onze **Arbeidsmarkt 2.0** is complex en adresseert een arbeidsmarktprobleem dat niet eenvoudig op te lossen is. Dit vraagt een aanpak waar onze reguliere stelsels, wet- en regelgeving en bekostiging van het onderwijs onvoldoende in kunnen voorzien. Daarom vragen we van het Rijk experimenteerruimte, financiering en samenwerking, zodat we met de lessons learned van onze pilot een impuls kunnen geven aan de hervorming van de Nederlandse arbeidsmarkt. Durft u samen met ons te ontwikkelen?

